

LOOTUSRINGI JUHT

ÕPILASTE ISETEGEVUSE JA KARSKUSKASVATUSTÖÖ AJAKIRI

Nr. 4

14. mail 1940

XII aastakäik

VÄLJAANDJA: EESTI ÕPETAJATE LIIT.

Tegev toimetaja P. Kohava.

Vastutav toimetaja A. Roos.

Iimub koolitöö kuudel, neli korda õppeaastas. Maksab aastas 50 senti.

Toimetus ja talitus: Tallinn, Pühavaimu 11, telefon 458-52.

Kõigile koolijuhatajaile ja õpilasingide vanemaile.

Küesoleva numbri teine pool on a n k e e t, mis palutakse ära rebida ja täidetult E. Õpetajate Liidu Karskuskasvatustoimkonnale tagasi saata. Kuna ankeet, peale ülevaate saamise õpilasingide tegevusest ja karskuskasvatustööst, on mõeldud koolide ja õpilasingide soovide kohase töö arendamise võimaldamiseks, siis on eriti vajalik, et kõik koolid ankeedi täidetult tagasi saadaksid, ükskõik kas koolis õpilasinge on või ei ole.

Seekord on ankeedi sisu märksa laiem ja toimkond eriti palub selle ankeedi täitmist kõigilt koolidelt, lootes sellega saada väärtusliku materjali töö edaspidiseks korraldamiseks.

E. Õ. L. Karskuskasvatustoimkond.

Ülevaade XIV võistlusõpingust.

Neljateistkümnenda võistlusõpingu tööde äraaatmise viimane tähtaeg oli 25. aprill. Enamik kooli saatis võistlustööd märksa varem, mõne üksiku kooli tööd tulid aga ka paaripäevase hilinemisega. Hilinenud tööd arvestati auhindamisel ühisel alusel õigeaegselt saadetud koolide töödega.

Hindamine toimus koolides, toimkond selles ümberhindamisi ei teinud, vaid määras auhindu õpilastele koolide poolt esitatud järjekorras.

Auhindu anti igale koolile, keskmiselt igale neljandale osavõtjale; eriti silmapaistvalt võistlusõpingu täitnud koolidele oli auhindade protsent suurem. Auhinnaks olid sel aastal ainult raamatud. Eelmiste aastate eeskujul on ka sel aastal mitmed kirjastajad, asutised, koolid ja õpetajad toetanud ettevõtet oma annetustega, mis siin tänuga kviteerime.

Nii saatsid toetusi kirjastused: „Eesti Kirjanduse Selts“, „Kool“, „Kooli-Kooperatiiv“, „Päevaleht“, „Rahvaülikool“ ja „Töökoal“. E. N. P. R. Keskjuhatus annetas 5 aastakäiku „Meie Noorus“ 1939. a.

Koolid või õpilasingid saatsid toetusi oma koolile lisaauhindadeks: Haimre (üks raamat ka teisele koolile), Karinu, Kolovere, Nagimäe, Naissaare, Saru, Tornimäe, Truba, Tuigo, Vadi ja Viisu. Saata on lubanud veel Kiltsi ja Ulila.

Peale selle annavad veel mitmed koolid koostööst lisaauhindu.

Avaldame kõigile toetajaile tõsist tänu!

Mälestuslehe sai iga võistlusõpingust osavõtnud ja võistluskirjutuse täitnud õpilane. Mälestuslehed valmistas kunstnik H. Lepiku klišeede järgi värvitrukis.

Andmeid arvudes:

Registreerimise andmeil võttis võistlusõpingust osa üle saja kooli, peale selle saatsid mõned koolid ka registreerimatult oma õpilaste võistlustööd. Õpilasi võttis võistlusõpingust osa registreerimise andmeil ligi 3000; kuna mitmed koolid aga kõik õpilased võistlusõpingust osa võtta lasksid, registreerides ainult neid vanemate klasside õpilasi, kes võistluskirjutusest osa võtsid, siis võiks arvata võistlusõpingust osavõtnute üldarvu kaugelt üle kolme tuhande. Osavõtjaid on kõigist maakondadest.

Väliselt olid tööd valdavas enamuses väga korralikud, paljud rikkalikult illustreeritud, nagu see on saanud ilusaks kombeks mittele koolile. Tööd olid enamikus rühmade viis kaanikuisse paigutatud, nagu see nõutav oli.

Sisuliselt saadi toimkonnas töödega tutvuda ainult üldjoontes, peamiselt iga kooli paremate töödega. Kokkuvõtte koostamiseks kasutati koolide kokkuvõtteid. Kokkuvõtteid oli esitanud ligi 80% koolidest.

Mis halba toob alkohol. (Noor. ja van. r. l.) Alkoholist olenevad pahed on üldiselt tuntud, loetletud on: tervise rikked, õnnetused, kuritööd, perekonnaelu hävinemine, raha kulu, rumalad teod, inetu nägu jm.

Mida arvatakse suitsetamisest. (Noor. 2, van. 3.) Paha komme, rikub tervist, raiskab raha, tekitab õnnetusi, teeb hambad inetuks kollaseks ja halva haisu suhu jne.

Milliseks inimeseks tahad saada (Noor. 3.) — on nooremale rühmale osalt raske olnud vastata. Tahetakse saada hääks, virgaks, karskeks, targaks, isa-ema aitajaks.

Hääddest harjumustest (noor. 4.) märgitakse puhtuse armastust, kuulekust, abistamist, lugemist, sporti, muusikat, tööarmastust, viisakust jne.

Mõlemal rühmal oli vastata küsimus (nr. 5.): nimeta oma armsaim raamat. Saadetud kokkuvõttest selgub, et eelistatamad raamatud on peamiselt ajaloolise ilmeaga, Eesti vanemast ajast. Nii on kuni 50% esinevaist nime-dest ajaloolise ainega seotud. Loetavamad neist on: „Ümera jõel“, „Aita“, „Vambola“, „Tasuja“, „Leili“; siia võiks kuuluda ka „Nimed marmortahvlil“ ja „Kalevipoeg“. Peale mainitud on veel korduvalt loetletud: „Teraspoiss“, „Väike Prints“, „Tõde ja õigus“, „Kevad I“, „Alati valmis“, „Laste Rõõm“. Üks kord esinevaid nimesid on aga rohkesti. Mõned kokkuvõtte tegijad märgivad, et ükski raamat ei kordu. Mõned märgivad armsama raamatuna ka võistlusõpingu raamatukest. Muidugi on vastused tihedas seoses kooliraamatukogu koosseisuga.

Kuidas kasulik olla kodumaale (noor. 6, vane. 10.), sellele on huvitavaid vastuseid. Väljapaistval kohal on suur maaelu armastus, tahe luua ilus kodu, seda kaunistada ja kaitsta. Kasuks kodumaale on inimene, kes on töökas, virk, tubli, karske, kohusetruu.

Kuidas olla, kui sunnitakse „terviseks“ jooma (van. 2.) — selles on lahkuminevaid arvamusi. Enamik on kindlal seisukohal, et seda alkohoolsete jookidega teha ei tule. („Täna viisakalt ja ütlen, et ei joo.“ — „Joon „terviseks“, aga alkoholita joogiga.“) Hoidutagu seesugusest seltskonnast eemale, kui ei tunta jõudu keeldumiseks. On aga ka teisuguseid arvamisi: „Võtan vastu, aga joon väga vähe.“ „Võib ju ka võtta, aga parajalt.“ (Raimund 13 a.) On veel puikleivad vastuseid: vabandatakse „haigusega“, „arst ei luba“ jm.

Sporidi (van. 4.) kohta on ühine arvamine, et see on tervisele kasulik, lõbus, kasvatab iseloomu jm.

Õpilaste kirjavahetust (van.6.) hinnatakse kui võimalust teiste elu tundma õppida, endale uusi sõpru võita, leitakse üldist arendavat mõju sellest.

Muusika (van. 7.) mõju kohta leitakse üldiselt, et see meeolelu rõõmsaks teeb ja hinge peenendab.

Sõpru (van. 8.) loodetakse võita häädu- sega, viisakusega, abistamisega, kannatlikkusega, eeskujuga, aususega.

Organisatsioonidest, kuhu koolist lahkudes astuda (van. 9.), märgitakse maal

rohkesti maanoorte ringe, siis kaitseliitu, naiskodukaitset, karskusseltse, haridusseltse, tule- tõrjet jne.

Kirjandeis süvendatakse mitmekülgset küsimustes puudutatud mõtteid.

Olgu toodud illustratsiooniks mõningaid väljavõtteid õpilaste töist nende oma sõnadega.

„Alkoholi tarvitamine ei too kahju üksi endale, vaid riivab kogu meie riigi au.“ (Meeta, 11 a.)

„Viinast ja suitsetamisest loobun niikuinii, sest see on naisele häbiks, kui võtta viina ja uita suits suus...“ (Ellen, 11 a.)

„Meie ei taha võtta seda kurikuulsat esimest napsu.“ (Heino, 11 a.)

„Suurena tahan olla eelkõige karske. Alkohol, sinavad suitsupilved ja poolikud paberossiotsad ei saa kunagi rüvetama minu puhast kodukest.“ (Vilma, 10 a.)

„Kindlasti ei hakka tarvitama alkoholi ega tubakat. Annan lubaduse ja püüan ka täita seda. Mitte siin paberi taga, vaid ka elus.“ (Heljo, 13 a.)

„Kas mul on hea kuulda teiste inimeste suust minule määratud halbu sõnu näiteks: ta haiseb paberossist nagu tõhk või tal on hambad nii hirmsad kollased...“ (Uuno, 13 a.)

„Ilus on kodumaa eest surra, aga veel ilusam on tale elada.“ (Ellen, 12 a.)

Vaike (14 a.) leiab, et kõik ei tehta küll mitte kodumaa pärast, vaid selleks on isikliku elu nõuded, kuid — tuli hoitakse tuha all, võetakse vajadusel sealt säde, et ei kustuks tuli.

Võistlusõpingust osavõtja te seas leidub rohkesti koole, kes on kõigist või väga mit- mest võistlusõpingust osa võtnud. Selgub, et kord osa võtma harjunud koolid seda harilikult jätkavad. Kuid ühel või teisel põhjusel jääb mõni aasta vahele. Aga ka uusi koole tuleb endistele juurde.

Tööd on tehtud innuga, peetud rohkesti töökoosolekuid, koostatud töövihikud, kuhu on paigutatud näiteid, jutukesi, diagramme, väljalõikeid ajalehist jne.

Üldine hinnang võistlusõpingule on pool- dav, ainult ühes kaaskirjas leidub märkus, et tänavune võistlusõping ei sünnitanud elevust. Hindamise näitena toome väljavõtte ühe võist- õpingut juhatanud õpetaja kokkuvõttest:

„Aruannet lõpetades märgin veel kord: võist- lusõpingust osavõtjad töötasid täie innuga, nende töövihikud olid eranditult kas rahulda- vad või hääd. Võistluskirjutuse päev kujunes suureks sündmuseks õpilasperes. Soovitakse ka järgmisel aastal osa võtta võistlusõpingust ja täita oma ülesandeid veelgi korralikumalt.“

Lõpetades võistlusõpingu lühikest ülevaadet, ei saa toimikond omalt poolt jätta rõhutamata seda töö rohkust, mis võistlustööd juhatanud õpetajad kohtadel on teinud. Südamlik tänu neile selle lisatöö eest, mis omab väärika koha üldises kasvatusöös koolis!

E. Ö. L. Karskuskasvatustoimikond.

Palutakse täidetult tagasi saata peale
koolitöö lõppu, hiljemalt aga augustikuul
1940. a., Eesti Õpetajate Liidu Karskus-
kasvatustoimkonnale, Tallinna, Püha-
vaimu 11.

ANKEET.

Ülevaade õpilasingide tegevusest ning kooli karskuskasvatustööst
1939.—1940. õppe-aastal.

Sooviavaldusi karskuskasvatustöö ja õpilasingide tegevuse korralda-
miseks ja soodustamiseks eeloleval kooliaastal.

1. ; aadress:

(Kooli nimi ja asukoht, maakond)

2. Koolis tegutsevad ringid (nimi ja ligikaudne liikmete arv):

3. Kui koolis lootusringi ei ole, siis:

a) kas koolis on tegutsenud varem lootusring:

b) kas täidab praegu lootusringi ülesandeid või on kujunenud endisest lootus-
ringist mõni olevaist ringidest (nagu üldnimelised „õpilasingid“ jt.) ja missu-
gune nimelt:

4. Ülevaade õpilasingide tööst (ilmub ajakiri, seinaleht, on kirjavahetuses jm. sidemed
mitme kooliga, on saadetud või täidetud mitu rändalbumit, mitmesugused teised ettevõtted
ringis ja karskuskasvatustöös)

